

Nàng

Bùi Kim Chi

Huế đã vào xuân. Trời đang xuân. Đất đang xuân. Mãi mãi xuân là của Nàng. Nàng vẫn trẻ, vẫn đẹp. Người phụ nữ Huế níu giữ được tuổi xuân là Nàng - Đồng Khánh, ngôi trường hồng. Nàng, người sống mãi với thời gian.

NGŨ TUẦN KIM KHÁNH - Mừng thọ 50 của "NÀNG".

1967, cách đây 56 năm. Sáng hôm ấy, trời Huế trong xanh. Nắng vàng tươi. Đàn con yêu xinh xắn áo đầm có, áo dài có, màu trắng tinh khôi tung tăng vây quanh Nàng. Gương mặt Nàng rạng rỡ, nước da hồng thắm. Nàng rất đẹp dù đã vào tuổi 50. Hôm nay - "Nàng trang điểm thật lộng lẫy. Nàng tạm từ bỏ nét trầm mặc thường nhật, giữ một vẻ mặt thật tươi để chung vui cùng đàn con nhỏ. Nàng đã sống trọn vẹn một ngày vui với những kỷ niệm đáng nhớ nhất của đời người. Lễ Sinh Nhật mừng thọ 50 của Nàng, ngày đánh dấu sự trưởng thành trong lịch sử để sống mạnh với thời gian". (1). Một ngày vui đã qua. Cảm xúc thật đầy của riêng Nàng và các con... Thời gian cứ thế trôi. Huế vẫn lặng lẽ với thành quách rêu phong. Những người "xưa cũ" của Huế vẫn thế. Và dĩ nhiên Nàng - cũng thế.

"NÀNG" và tuổi hạc 100 năm - KHÁNH THỌ BÁCH TUẾ.

2017 (29 tháng Giêng Đinh Dậu). Nàng, người "thiếu nữ lớn tuổi" ấy vẫn thế. Duyên dáng, nền nã, đảm thắm, khiêm cung - một nét đẹp rất riêng của phụ nữ Huế, con nhà gia giáo. Gương mặt Nàng vẫn tươi. Màu da hồng thắm năm xưa có sạm đi chút ít do thời gian lẫn tuổi tác cũng như những đổi thay của cuộc đời Nàng; tuy thế Nàng vẫn đẹp, vẫn tự tin tạo được cho mình một vị thế oai nghi, đài các, sang trọng. Các con yêu của Nàng nay đã trưởng thành bay đi khắp nơi, hôm nay đã tụ về đây; đất Phương Nam - Sài Gòn ngàn năm văn vật để tổ chức mừng thọ Nàng. Nàng tạm rời Huế, mảnh đất hiền cố đô để vào Nam cùng các con. Theo chân Nàng là cô con gái Trưởng còn lại của Nàng. Ôi, một trăm năm. Biết bao thăng trầm của cuộc đời Nàng.

Sài Gòn nhộn nhịp, đông vui khác hẳn Huế. Tết vẫn còn quần quanh... Hôm nay, Nàng không tự mình trang điểm "lộng lẫy" như 50 năm về trước nhưng các con Nàng đã cùng nhau làm đẹp cho Nàng, khoác lên mình Nàng chiếc áo hồng "nạm ngọc" cao sang, đài các trong lễ mừng thọ Nàng 100 tuổi... Nàng vẫn trẻ đẹp, quý phái, trang đài - một phụ nữ Huế không có tuổi đang thách thức thời gian. Khu Du Lịch Văn Thánh hân hoan đón Nàng cùng các con. Vẫn còn đây thảng giêng xanh. Xuân vẫn còn. Sắc mai nở muộn vẫn còn. Sài Gòn vẫn xôn xao trong từng góc phố nhỏ rộn rã "bước chân gà" với "vành nón che nghiêng". Hôm nay, các con yêu mừng thọ Nàng. Không gian và thời gian song hành lặng lẽ ghi dấu - một dấu chấm lặng. Một trăm năm với bao đổi thay của "Đời" và "Người". Bên Nàng, các con vây quanh, quá khứ bỗng nở hoa lộng lẫy sắc màu. Người và cảnh như hòa quyện vào nhau giữa không gian đậm nắng vàng tươi. Sài Gòn rất dễ thương, cũng xôn xao rộn rã trong nắng xuân bủa vây sẽ chia niềm vui cùng Nàng - Mừng thọ Nàng 100 tuổi ở ngay tại Sài Gòn. Những cánh phượng nền hồng chữ tím chúc mừng Nàng bay giữa đất trời phương nam. Các con Nàng, người áo trắng, người áo tím thơ ngây của ngày nào bùi ngùi, xúc động, khóc bên Nàng... Một cây Phượng trẻ tha thướt tỏa cành là đà, nghiêng mình bên Nàng đã phần nào vẽ lại nét duyên xưa của Nàng.

Hôm nay là ngày "Ngọc" của Nàng. Xa xa trên cây Đoát lão là chiếc nón Huế truyền thống mang quai tím điệu dàng bay trong gió. Nàng cùng các con ngẩn ngơ - nhìn. Ngẩn ngơ - nhớ. Ngẩn ngơ - khóc. Đi sâu vào bên trong, một cảnh tượng sinh động bày ra trước mắt Nàng là tài khéo tay cũng như trình độ nghệ thuật của các con Nàng - đã thấm nhuần và học hỏi được từ Nàng; đó là những gian hàng được trình bày đẹp, mỹ thuật, công phu, trang nhã có sức hút. Lãng mạn nhất là quán Tố Tâm Thư pháp. Các con chữ lượn lờ trên giấy như những cánh bướm nhẹ bay, những con đò lang thang tìm bến đỗ. Tài hoa và điệu nghệ vô cùng. Ghé mình bên Tố Tâm là những tác phẩm văn học nghệ thuật. Ngồi Chơi Với Bụi, Trắng Nơi Đáy Giếng, Huế Của Ngày Xưa, Mưa Rêu, Chiều Muộn, Tim Tím Huế, Treo Tình Trên Sóng... - sáng tác của các con Nàng. Dễ thương quá những cái "Trệt" bằng tre nền hồng chữ tím giới thiệu các gian hàng đang làm điệu khoe dáng ở trên cao. Đây nước chè Trườn. bánh bèo Tây Thượng, tương ớt Hoàng Thị, nón lá Thanh Toàn, Bánh trái đơm hoa, Thời trang sắc màu... đã thu hút khách tham dự Lễ mừng thọ Nàng.

Tiếng trống gọi đàn vang lên. Con gái Trường của Nàng - cô Phan Thị Bích Đào trình trọng tuyên bố Lễ Hội Mừng Thọ Nàng chạm ngưỡng 100 năm. Nàng và các con cùng run lên trong cảm xúc đầy vui, ngậm ngùi trong nỗi nhớ về quá khứ vàng son... Chương trình văn nghệ diễn ra vô cùng sôi động dành tặng Nàng. Hai tiết mục để lại trong lòng Nàng tình cảm lắng đọng nhất là Hợp ca Hội Trùng Dương của Nhạc sĩ Phạm Đình Chương và Hoạt cảnh Nam Quốc Sơn Hà. Cả hai tiết mục đã làm cho lễ hội "nóng" lên khơi dậy tình yêu nước sâu sắc... Cổng của Ngôi Nhà Hồng được các con Nàng "chuyển từ Huế vào" đang tỏa sáng với sắc hồng tươi như thuở Nàng còn son trẻ. Đẹp, lộng lẫy, được mọi người trọng vọng. Nàng thầm cảm ơn các con đã giúp Nàng có những giây phút "đẹp nhất" của đời Nàng.

Nắng Sài Gòn mắc võng trên cao đang đưa hát "tình ca Ngôi Trường Hồng" tiễn Nàng trở lại Huế. Nước mắt hoen mi. Nàng lặng lẽ khóc. "Sao không phải là ngày xưa" ... Tháng 3, Huế lại rộn rã đón Nàng trở về bằng một buổi lễ tiếp tục Mừng Thọ Nàng 100 tuổi do các con Nàng ở Huế tổ chức. Nàng xúc động. Hạnh phúc thật đầy. Sang trọng, kiêu sa trong chiếc áo hồng "nạm ngọc" từ phương Nam trở về. Nghi lễ được các con Nàng tổ chức chu đáo, trang trọng, đầy ý nghĩa như buổi lễ tổ chức ở Sài Gòn - truyền thống của đại gia đình Nàng từ xưa. Đây là niềm vinh hạnh nhất của Nàng. Trời Huế vẫn đẹp, đằm thắm. Ngàn "cánh hạc trắng, hạc tím" tung bay trong gió. Hàng phượng trong sân nhà tuy lão vẫn điệu dàng thả dáng - dáng lão phượng của Ngôi Nhà Hồng vẫn đẹp... Từ sảnh chính của Ngôi Nhà Hồng, phượng, hoa rực rỡ; vẫn là cô Phan Thị Bích Đào, đại diện các em chúc thọ Nàng. Trông Nàng thật rạng rỡ.

Hoa bay khắp nơi ghi đậm dấu thời gian - 100 năm "Nàng" vẫn "nở hoa". Chương trình văn nghệ mừng thọ Nàng bắt đầu. Phút ấy, mắt Nàng rưng rưng, tâm hồn bay bổng theo hoạt cảnh "Thiên Thai" trên nền bài hát Tiếng Sáo Thiên Thai với tích Lưu Nguyễn lạc Thiên Thai, thơ Thế Lữ, Phạm Duy phổ nhạc và Tống Biệt Hành. Hợp ca Cô Gái Việt và Trưng Nữ Vương rất hay, xúc động lòng người. Các con Nàng giỏi quá - truyền thống "Ngôi Nhà Hồng" của Huế... Nàng thật vui khi nhìn đàn con yêu của Nàng rộn rã trong từng "ngôi nhà nhỏ" nằm trong khuôn viên "Nhà Hồng", một khu đất rất rộng nằm trên đường Jule Ferry mà năm 1917 vua Khải Định đã ban cho. Hồng phúc của đại gia đình Nàng. Thương quá, những cô con gái lớn của nàng đang sum vầy trong ngôi nhà nhỏ "Lăng Bạc" - ngôi nhà đẹp, nhỏ nhắn, trang trí lãng mạn như tính cách riêng của gái Huế được các con Nàng thiết kế để tụ về nghỉ ngơi trong ngày mừng thọ Nàng. Nàng bùi ngùi khi nghĩ về ngày hôm sau các con yêu sẽ từ giã Nàng, tung cánh bay xa khắp mọi miền kể cả hải ngoại...

Thương quá, các con đã dành cho Nàng tình cảm đặc biệt từ những kỷ niệm ấm áp, yêu thương góp nhặt được từ Nàng. Bên ngoài Ngôi Nhà Hồng, con đường Lê Lợi - đường tình muôn thuở của Huế, những "cánh hạc tím" nhẹ bay. Cyclo xanh, cyclo tím điệu dàng, lãng tử đưa các "tiểu thư" Ngôi Nhà Hồng dạo quanh các con đường chính của Huế giúp các con Nàng tìm lại tuổi thơ và thời con gái dịu ngọt của ngày xưa. Thương các con - Nàng khóc. Những giọt nước mắt "tình" xen lẫn "đời" âm thầm nhỏ giọt...

"NÀNG" trong LỄ ĐẠI KHÁNH THƯỢNG THƯỢNG THỌ - 105 tuổi.

Huế muôn đời vẫn thế. Lúc trầm mặc, khi rộn rã trong nỗi nhớ, niềm thương rất sâu. Nửa tháng nay Huế rộn rã, mừng vui theo chân các con Nàng chuẩn bị cho ngày Khánh Thọ của Nàng. Năm nay 2022, Nhâm Dần, Nàng 105 tuổi. Thế ra Nàng đã "đại lão"; nhưng Nàng tin chắc rằng với tình yêu của các con, Nàng sẽ "không" lão, "không" lên tiên để "sống đời" cùng các con với danh xưng "Ngôi Nhà Hồng" đẹp, quý phái, khiêm cung. Hình ảnh "biểu tượng" cho phụ nữ xưa của cố đô Huế.

Buổi chiều 7/8/2022 (ngày mười tháng bảy năm Nhâm Dần). Tháng 8 trời nhạt nắng buổi đầu thu. Bên dòng Hương hiền hòa, con đường học trò rợp bóng gợi nhớ thuở huy hoàng. Nàng bước ra từ niềm vui hạnh ngộ. Có một ngày Nàng được nhìn ngắm lại quá khứ "vàng son". Các con Nàng đang gọi nhau về trong sân nhà tranh nhau chụp hình với Nàng trong ngôi nhà cổ ghi dấu thời gian. Gương mặt Nàng và các con bừng sáng nét thanh xuân. Nắng chiều phủ lên người Nàng những giọt nắng "lưu thừa" trên áo với sắc vàng mơ làm Nàng chạnh lòng với mong ước Nàng vẫn "khỏe", tinh thần vẫn "minh mẫn", mắt vẫn "tinh anh" để được nhìn và dõi theo cuộc sống của các con Nàng ở khắp nơi và rất mong có ngày trở về của các con như hôm nay... Sáng 8/8/2022 (11 tháng 7 Nhâm Dần). Trời thả cơn mưa đầu thu suốt ngày nhắc các con Nàng ở xa không quên những tháng ngày mưa dầm kéo dài lê thê trong "Ngôi Nhà Hồng" với áo dài xanh bleu marine và áo len đủ màu sắc dành cho những ngày tháng mưa đông. Để thương vô cùng. Nhìn trời, Nàng lặng lẽ ru nhẹ nỗi buồn. Nàng thương Nàng, thương các con. Dưới cơn mưa Huế, nét xưa dấu cũ của Nàng đại thể vẫn còn nguyên vẹn, có khác chăng là màu da hồng thắm của Nàng có sạm hơn nhưng tâm hồn Nàng thì "bất tử".

Nàng đó - 105 năm được "sống" và "nhìn" đời, chắc chắn Nàng sẽ "trường thọ" trên đất Huế. "Trời" và "Đời" đã đặc biệt ưu ái dành tặng riêng cho Nàng. Nàng xứng đáng được đón nhận. Phượng và hoa tươi chúc thọ Nàng được các con chuyển dần vào thọ đường - hoành tráng, đầy sắc màu. Nàng đảo mắt ngắm nhìn các con trong lễ phục thời con gái của đại gia đình Nàng - áo dài trắng, nón lá điệu dàng trên tay. Thực hiện trang phục này cũng hơi khó vì nay các con Nàng cũng đã lên "lão"; nhưng để phục hồi lễ nghi truyền thống, chị Trưởng Phan Thị Bích Đào đã huấn thị cho các em cố gắng. Một ý tưởng rất hay. Nàng mỉm cười sung sướng dang rộng tay ôm các con yêu vào lòng. Xúc động. Giữa đất trời mênh mông. Giữa không gian Huế phảng phất hương thu. Giữa "tiếng chim ca" ríu rít gọi đàn. Nàng thì thầm. Ta đã đi qua trăm năm tìm ký ức. Đến với niềm vui có thật. Mãi hoài ta vẫn là ta ôm ấp đàn con yêu thương trong "Ngôi Nhà Hồng" ấm áp. Nàng thênh thang rạng ngời, cao sang, quý phái trong chiếc áo hồng "nạm vàng" - màu vàng vương giả. Hôm nay - ngày "Vàng" của Nàng. Ngoài trời mưa vẫn rơi. Gương mặt soi trong nước - Nàng vẫn đẹp và quyến rũ.

Trong thanh âm rộn rã của tâm hồn, các con Nàng đang hân hoan chờ đợi phút giây và lắng hồn khi cô Phan Thị Bích Đào chúc mừng Nàng bằng những lời trống dài và lời chúc thọ Nàng. Vườn hoa "đời" tiếp tục nở. Vườn hoa "tình" thắm ngát hương. Lặng lẽ Nàng trao yêu thương đến các con. Tất cả cùng ướt mi vọng hồn lắng nghe "tiếng hát trầm buồn" trên cao của những người con Nàng đã già từ Nàng "ra đi trước thời gian"... Ngậm ngùi. Thương cảm. Trong vai trò của người chị Trưởng, cô Bích Đào đã không quên khen các em trong Ban tổ chức rất nhạy bén, chỉ trong một thời gian ngắn đã tổ chức được Lễ Đại Thọ của Nàng chu đáo, đầy ý nghĩa, trang trọng và ấm cúng với hơn 500 các con Nàng từ khắp nơi tề tựu về đây - Ngôi Nhà Hồng. Các con mừng vui quăn quít bên Nàng. Các chị âu yếm nhìn các em. Các em cùng nhau trao yêu thương. Nàng cùng các con nép vào nhau reo vui trong nỗi niềm hạnh ngộ giữa Huế thơ và cổ kính của một thời. Trong chiếc áo gấm rộng màu đỏ cánh sen, chị Trưởng Phan Thị Bích Đào với nụ cười thật tươi ẩn trong nét đẹp nền nã quý phái của riêng gái Huế, đã cùng các em hát tặng Nàng bài hát Cô gái Việt của nhạc sĩ Hùng Lô. Tiếng hát bay cao, vang xa thấm vào lòng người một tình yêu "sâu thẳm".

Chương trình mừng thọ Nàng được thực hiện với những tiết mục đặc sắc - những cô gái Huế tài hoa... Khao tiệc của Lễ Đại Thọ được các con Nàng tổ chức tại sảnh đường của Ngôi Nhà Hồng. Nơi mà ngày xưa các con Nàng thường trình diễn những buổi văn nghệ mừng Xuân và dịp lễ Kỷ Niệm Hai Bà Trưng. Các con Nàng thật giỏi, chỉ với một số tiền khá khiêm tốn nhưng buổi khao tiệc mừng thọ Nàng thật ngon và đầy đủ. Màu sắc của các món ăn đẹp, bắt mắt. Niềm vui vỡ òa trong "Ngôi Nhà Hồng 105 tuổi". Một nét đẹp văn hóa của đại gia đình vẫn còn lưu giữ được qua Lễ mừng thọ Nàng.

Trời vẫn đổ mưa. Mưa ngã vào tim. Ôi, mưa Huế - mưa tình. Nàng ngẩn ngơ nhìn trời... Không hiểu các con có hiểu được cho nỗi lòng của Nàng. Những khao khát "tìm nhau". Thế rồi... những khoảnh khắc quý báu của "Bức Tranh Đời" từ từ khép lại. Nàng bùi ngùi, lặng lẽ dõi mắt theo "bóng dáng" những tà áo trắng lần lượt già từ Nàng. Vội vã trong mưa. Những cơn mưa đầu thu của Huế nhẹ nhàng "nặng lòng" và như có một nỗi niềm sâu kín nào đó len vào hồn ẩn dấu bên trong không thể "nói được". Phụ nữ Huế vẫn thế. Trời sinh ra Nàng. Đời yêu thương Nàng. Các con chính là nguồn sống vĩnh cửu tưới mát cuộc đời Nàng. Nàng ngậm ngùi. Đất thơ cài năm tháng. Ghé mình bên dấu cũ. Lấp lánh nét duyên xưa. Ta vẫn hình bóng cũ. Cùng tháng năm khắc khoải. Đợi chờ một ngày vui - trong hồn người xưa cũ...

Hãy tiếp tục trở về "Ngôi Nhà Hồng" - Đồng Khánh mái trường xưa khi ta còn có thể . Hãy trở về để có dịp nhìn ngắm lại màu hồng "vương giả"... Hãy trở về khi ta còn có thể... để kịp được ngắm nhìn lại những lão Phượng già nua đang cố vươn tay tìm kiếm ta của những ngày tháng xa xưa Phượng và ta quăn quít bên nhau trong sân trường áo trắng. Những nàng áo trắng, tóc xỏa bờ vai, nón lá nghiêng vành điệu dàng, xinh xắn của ngày nào ơi !!!... Hãy trở về khi ta còn có thể. Về đi nghe. Hãy về đi...Về đi! ...
Cám ơn Nàng. Xưa và nay, Nàng vẫn là người thắm lặng tạo nên vẻ đẹp và nét duyên riêng cho Huế long lanh, quyến rũ đầy khát vọng yêu thương.

Bùi Kim Chi

(1) Lê Thị Thu Nguyệt